

Ks. dr Arkadiusz Nowak – duchowny Zakonu Posługujących Chorym, znanego jako Ojcowie Kamilianie, działacz społeczny i naukowiec. Od ponad trzech dekad zaangażowany w walkę z HIV/AIDS, przeciwdziałanie narkomanii oraz ochronę praw pacjenta. Absolwent studiów filozoficzno-teologicznych na Papieskim Wydziale Teologicznym w Warszawie oraz socjologii na Uniwersytecie Szczecińskim. Obronił doktorat w dziedzinie nauk społecznych na Wydziale Pedagogiki, Socjologii, Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Zielonogórskiego na podstawie dysertacji pt. Obrazy życia osób z HIV/AIDS – komponent zdrowotny, społeczny, egzystencjonalny. Na początku lat 90. odegrał kluczową rolę w kształtowaniu polskiej polityki zdrowotnej wobec HIV/AIDS i narkomanii. We współpracy z Ministrem Zdrowia i Opieki Społecznej stworzył Ośrodek Readaptacyjny w Konstancinie (1991), pierwszą w Polsce publiczną placówkę dla osób zakażonych HIV, w której został powołany na funkcję dyrektora. W kolejnych latach powstały filie w Piastowie i Karczewie, w tym hospicjum dla chorych na AIDS. Był współtwórcą kampanii społecznych i koncertów „Rock for AIDS” i „Tolerancja”, angażujących artystów w walkę ze stygmatyzacją chorych. W latach 1995–2003 pełnił funkcję Pełnomocnika Ministra Zdrowia ds. AIDS i Narkomanii.

Przewodniczył opracowaniu I Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV. Wprowadził do realizacji nowatorskie programy profilaktyczne, m.in. punkty konsultacyjno-diagnostyczne oraz leczenie substytucyjne dla osób uzależnionych. Brał udział w opracowaniu Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (2005) oraz I Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

Na arenie międzynarodowej współpracował z UNAIDS, WHO, UNDP. Reprezentował Polskę w Radzie Programowej UNAIDS, był ekspertem Komisji ds. AIDS przy Papieskiej Radzie Duszpasterstwa Służby Zdrowia. Jest współzałożycielem Polskiej Fundacji Pomocy Humanitarnej „Res Humanae” oraz Fundacji Edukacji Społecznej. W 2004 roku powołał Instytut Praw Pacjenta i Edukacji Zdrowotnej. Od 20 lat integruje środowisko organizacji pacjentów, przygotowując coroczne Forum Liderów Organizacji Pacjentów. Jest Przewodniczącym Rady Organizacji Pacjentów przy Ministrze Zdrowia.

Za działalność społeczną i międzynarodową otrzymał liczne nagrody, m.in.:

- Nagrodę Rady Europy (1993) za walkę z nietolerancją,
- Nagrodę Sekretarza Generalnego ONZ Kofiego Annana (2000) za walkę z nietolerancją, ksenofobią i rasizmem,
- Global Leader for Tomorrow (2001),
- Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (1996),
- Medal im. Wacława Szuberta przyznany przez Polską Akademię Nauk,
- Nagrodę im. Edwarda Abramowskiego przyznaną przez Polskie Towarzystwo Polityki Społecznej (2018),
- Nagrodę „Zasłużony dla Ochrony Praw Pacjenta w Polsce” przyznaną przez Rzecznika Praw Pacjenta (2019),
- Odznakę Honorową Ministra Zdrowia „Za Zasługi dla Ochrony Zdrowia” (2023).

Obecnie adiunkt w Katedrze Humanizacji Medycyny i Seksuologii Collegium Medicum Uniwersytetu Zielonogórskiego. Autor i redaktor monografii, które powstały na Uniwersytecie Medycznym im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, a dotyczą duchowych, etyczno-prawnych i psychospołecznych uwarunkowań opieki nad pacjentem.

W działalności publicznej jest aktywnie zaangażowany w dialog między pacjentami a instytucjami ochrony zdrowia. Bliska jest mu idea odpowiedzialnie rozumianej tolerancji oraz humanizacji medycyny.
